

Droгие Koleżanki i Koledzy!

Serdecznie zapraszamy Was do przeczytania naszego nowego Newslettera. O czym piszemy?

Tym razem przedstawiamy:

1. Informacje na temat minionych konferencji – w Heidelbergu, Wrocławiu, Krakowie
2. Spotkanie Komitetu tEACH 6-7.09.2016 r., Heidelberg
3. Raport z posiedzenia Steering Committee of EACH w Heidelbergu
4. Informacje o nadchodzących konferencjach
5. Spotkanie Sieci EACH Poland Network podczas V Jubileuszowego Kongresu Towarzystwa Medycyny Rodzinnej 30.09.2016 r.
6. Informacje na temat kolejnego spotkania Sieci EACH Poland Network

1. Informacje na temat minionych konferencji

Heidelberg, Niemcy

W dniach od 7-10 września br. w Heidelbergu w Niemczech odbyła się 14 Konferencja Komunikacji w Opiece Zdrowotnej, której organizatorem był EACH (*European Association for Communication in Healthcare*) we współpracy z AACH (*American Academy on Communication in Healthcare*). Gospodarzami spotkania były: Szpital Uniwersytecki w Heidelbergu, Wydział Lekarski oraz Zakład Medycyny Ogólnej i Psychosomatyki Uniwersytetu w Heidelbergu. W konferencji uczestniczyło 640 osób z ponad 50 krajów świata. W ramach spotkania, które miało miejsce na terenie reprezentacyjnego budynku Uniwersytetu Heidelberg, w samym centrum urokliwej starówki, odbyło się 17 sympozjów, 22 warsztaty, zaprezentowano 280 wystąpień ustnych oraz 216 plakatów z szerokiego zakresu tematycznego, w całości dotyczącego komunikacji klinicznej. Celem przewodnim spotkania było zarówno poszukiwanie nowych metod nauczania komunikacji klinicznej, ale też narzędzi i metod badawczych, a adresowane ono było nie tylko do lekarzy medycyny, ale w równym stopniu do pielęgniarek, farmaceutów, fizjoterapeutów, lekarzy dentyistów, psychologów, położnych itd. Taki format konferencji sprawia, że jest ona interesująca dla nauczycieli akademickich, trenerów komunikowania się, pracowników opieki zdrowotnej i szerokiego kręgu badaczy.

Wśród najważniejszych zagadnień omawianych podczas konferencji znalazły się: nauczanie komunikacji klinicznej w różnych szkołach medycznych na świecie, ocena klinicznych umiejętności komunikacyjnych, różnorodność i komunikacja międzykulturowa, kwestie etyczne w komunikacji, podejście do chorego określane mianem „*patient centered approach*”- skoncentrowane na pacjencie (wsluchiwanie się w to co pacjent ma do powiedzenia, wspólne podejmowanie decyzji etc.), komunikacja w interdyscyplinarnym zespole medycznym, badania podstawowe i kliniczne w komunikacji, metodologia badań. Polskę w Heidelbergu czynnie reprezentowały przedstawicielki naszej Sieci: Magdalena Bujnowska-Fedak (współprowadzenie warsztatów i sympozjum dotyczących oceny metod i narzędzi nauczania komunikacji klinicznej oraz prezentacja plakatu), Aleksandra Bojarska (2 plakaty), Maja Dubielecka (1 plakat), Agnieszka Kotala (1 plakat) Magdalena Lewandowska oraz nieobecna fizycznie Anna Ratajska (ustna prezentacja dotycząca kompetencji komunikacyjnych wśród studentów medycyny i psychologii oraz plakat) oraz Magdalena Witt (3 plakaty). Jesteśmy bardzo dumni, że było nas w Heidelbergu aż tyle, i z wieloma

zróżnicowanymi wystąpieniami (w Amsterdamie były tylko 2 osoby)! Mamy nadzieję, że tempo wzrostu liczby polskich prelegentów podczas konferencji EACH zostanie zachowane ☺

Wrocław – Sprawozdanie z V Kongresu PTMR dla czytelników Newslettera

W dniach 30.09-2.10.2016 roku, w pięknych okolicznościach przyrody Parku Szczytnickiego odbył się we Wrocławiu V Jubileuszowy Kongres Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej (PTMR).

Licznie zgromadzeni we Wrocławskim Centrum Kongresowym uczestnicy (ok. 1300 lekarzy) mieli okazję wysłuchać 130 wykładów zgrupowanych w 38 sesjach tematycznych. Dotyczyły one m.in. jak zawsze aktualnych tematów nadciśnienia tętniczego, dermatologii, endokrynologii, diabetologii czy pulmonologii. Najwięcej słuchaczy zgromadziły sesje dotyczące chorób zakaźnych - ich leczenia i profilaktyki, niepokojących i pilnych objawów występujących u dzieci, opieki nad pacjentem w wieku podeszłym oraz problemów w komunikacji pomiędzy lekarzem i pacjentem. Wykładowcy cieszyli się dużym zainteresowaniem słuchaczy przekazując ważne i cenne informacje w sposób atrakcyjny i niezwykle przystępny. Dodatkowo większość prelegentów była dostępna także w czasie trwania całego Kongresu i służyła Kolegom swoją pomocą i radą, niestrudzenie odpowiadając na zadawane pytania.

Kongres oferował także możliwość udziału w wielu warsztatach m.in. ultrasonograficznych, elektrokardiograficznych czy terapii żywieniowej lub inhalacyjnej. Wszystkie warsztaty cieszyły się dużą popularnością wśród uczestników, co nie było zaskoczeniem dla Organizatorów i potwierdziło, że dla czynnych zawodowo Kolegom praktyczna wiedza i umiejętności mają ogromną wartość.

Warto podkreślić, że w kongresie brało udział wielu członków naszej sieci EACH Network Poland, a jednym z głównych organizatorów Kongresu była nasza koleżanka z Katedry Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu Magdalena Bujnowska-Fedak. Dzięki jej fantastycznym staraniom, a także zaangażowaniu i pracy Ani Ratajskiej, Magdaleny Horodeńskiej i Agnieszki Wójcik w ramach Kongresu odbyło się kolejne spotkanie naszej Sieci, a następnie zaraz po spotkaniu interaktywne warsztaty poświęcone sztuce przekazywania niepomyślnych wiadomości. Jak wspomniano już wcześniej, w ramach Kongresu odbyła się również 2-godzinna sesja wykładowa poświęcona problemom komunikacji pomiędzy pacjentem i lekarzem widzianym z perspektywy nie tylko lekarza, ale także innych pracowników służby zdrowia: psychologa klinicznego, rehabilitanta, pielęgniarek, prowadzona w głównej mierze przez nasze Koleżanki z Sieci. Spotkała się ona z bardzo dużym zainteresowaniem słuchaczy i licznymi pytaniami z sali, a dyskusja wzbudzona min. wystąpieniem Ludmiły Marcinowicz toczyła się jeszcze długo po zakończeniu sesji w jej kuluarach. Z pewnością temat satysfakcjonującej komunikacji między pacjentem i lekarzem będzie kontynuowany podczas spotkań lekarzy w ramach kolejnych zjazdów i kongresów. Chcemy podkreślić, że to Magda Bujnowska-Fedak swoją ciężką pracą i ogromnym zaangażowaniem doprowadziła do tej rewelacyjnej sesji na temat komunikowania się w opiece zdrowotnej oraz warsztatu. Magda stworzyła także fantastyczne warunki dla członków naszej Sieci – mogliśmy spotkać się, wymienić doświadczenia, informacje na temat tego czym aktualnie się zajmujemy i ustalić dalsze plany. A ponadto każdy z uczestników spotkania EACH Network Poland otrzymał całodniowe bezpłatne wejście na Kongres w dniu 30 września. Dziękujemy bardzo, Magdo!

Kraków - 4 Ogólnopolski Kongres Ratowników Medycznych

W dniach 13-15 października 2016 roku odbył się w Krakowie 4 Ogólnopolski Kongres Ratowników Medycznych. Podczas trwającego trzy dni Kongresu jego uczestnicy mogli wziąć udział w szeregu wykładów oraz w warsztatach zaplanowanych przez Organizatorów. Tematyka wykładów była szeroka i obejmowała min. zagadnienia dotyczące zmian i perspektyw w ratownictwie medycznym, przepisów prawa regulujących

wykonywanie zawodu oraz ochrony prawnej ratowników medycznych jako funkcjonariuszy publicznych, problematykę kształcenia ratowników medycznych, jak również aspekty codziennej pracy ratowników medycznych z uwzględnieniem tych najbardziej ekstremalnych tj. niesienia pomocy na polu walki, w głębinach, przestworzach i w podróży. Wśród gości zaproszonych na Kongres nie zabrakło również członków naszej Sieci. Małgorzata Perlak wygłosiła bardzo interesujący wykład o roli feedbacku i debriefingu w przygotowaniu ratowników medycznych do pracy, a Anna Ratajska w wykładzie „Komunikacja kliniczna – jak działa i co nam daje?” mówiła na temat roli komunikacji w praktyce klinicznej. Ponadto warsztaty Anny Ratajskiej oraz Magdaleny Lewandowskiej z Centrum Komunikacji Klinicznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, które przyciągnęły nie tylko ratowników medycznych, ale również pielęgniarki i lekarzy, okazały się niezwykle potrzebne. Uczestnicy wyrazili nadzieję, że będą mogli wziąć udział w kolejnych edycjach, aby doskonalić umiejętności komunikowania się z pacjentem jak i członkami zespołu. Tematyka warsztatu dotyczyła umiejętności słuchania w relacji z pacjentem.

Ogromne podziękowania należą się Joasi Fąferek oraz Jurkowi Jaskule, którzy znając od podszewki kontekst pracy ratowników medycznych, rozpoznali potrzebę podjęcia dyskusji o roli komunikowania się w ich pracy i stworzyli nam możliwość zarówno teoretycznego, jak i praktycznego poruszenia tych kwestii podczas Kongresu. Nie mamy wątpliwości co do tego, że działania które podejmujemy na rzecz komunikacji klinicznej są właściwe, a reakcje uczestników warsztatów są dla nas dodatkowym motorem napędowym do działania. Mamy nadzieję, że tego rodzaju inicjatyw oraz praktycznych przejawów współpracy będzie z roku na rok coraz więcej.

2. Spotkanie komitetu tEACH 6-7.09.2016 r., Heidelberg

W dniach 6-7 września 2016 roku odbyło się w Heidelbergu, w przededniu *International Conference on Communication in Healthcare*, spotkanie Komitetu EACH ds. Nauczania. Spotkanie było poświęcone głównie ostatnim przygotowaniom do Konferencji w Heidelbergu oraz intensywnej pracy w ramach „starych” (klasycznych) grup zadaniowych oraz nowo powołanych grup tzw. projektowych.

Polskę reprezentowała tym razem jedynie nasza koleżanka Magdalena Bujnowska-Fedak, która jest aktywnym członkiem grupy *Assessment*, mającej na celu opracowanie standardów oraz ujednoczonych metod i narzędzi do oceny skuteczności nauczania komunikacji klinicznej w kształceniu przed- i podyplomowym w opiece zdrowotnej. Efektem pracy grupy *Assessment* było przygotowanie i zrealizowanie w czasie konferencji interaktywnego warsztatu *‘What Assessment Approach to Choose? Experiencing Different Communication Skills Assessment Formats’* oraz przeprowadzenie sympozjum poświęconego refleksyjnej ocenie nauczania w warunkach praktyki lekarskiej: *‘Reflective Practice in Learning Communication In Health Care’*, którego głównym moderatorem była Magdalena Bujnowska-Fedak.

Kolejne spotkanie Komitetu tEACH zostało zaplanowane na 20-21 kwietnia 2017 roku w Dublinie (Irlandia).

3. Raport z posiedzenia Steering Committee of EACH w Heidelbergu

Po zakończeniu konferencji, w dniach 10-11 września, odbyło się pierwsze spotkanie nowego *Steering Committee of EACH*. *Steering Committee* (Komitet Wykonawczy) jest ciałem podejmującym decyzje, najwyższym organem EACH. W pierwszym posiedzeniu nowego Komitetu wzięła udział Magdalena Horodeńska (DNR, Zastępca Krajowego Reprezentanta).

Podczas wrześniowego spotkania dyskutowano między innymi:

- pierwsze wnioski z konferencji ICCH w Heidelbergu (kolejna odbędzie się w Porto w dniach 2-5.09.2018 r.)
- wyniki finansowe EACH

- rozwój EACH poza krajami europejskimi
 - działalność poszczególnych komitetów EACH (tEACH, rEACH, pEACH)
 - kontrakt z SAS – współpraca została oceniona pozytywnie
 - *Summer Event 2017* – w tym roku planowany jest otwarty konkurs na prowadzenie warsztatów. Propozycje warsztatów podlegać będą ocenie recenzentów. Konkurs otwarty będzie do stycznia 2017 r.
- Odpowiadając na pytania związane z finansowaniem udziału w posiedzeniach KW informujemy, że za każdym razem wyjazd taki jest finansowany ze środków własnych Krajowego Reprezentanta i/lub Zastępcy Krajowego Reprezentanta. Kolejne spotkanie KW odbędzie się w kwietniu w Dublinie.

4. Informacje o nadchodzących konferencjach

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Komunikacja w medycynie", 22 października 2016 r., Warszawski Uniwersytet Medyczny

Jak podają Organizatorzy, celem konferencji jest wymiana doświadczeń oraz dyskusja o nowoczesnych metodach nauczania komunikacji w medycynie. Na konferencję zaproszono przedstawicieli wielu środowisk:

- pracowników służby zdrowia, studentów (kierunków medycznych i innych, mających kontakt z pacjentami) oraz samych pacjentów.
- badaczy i wykładowców z różnych dyscyplin naukowych, którzy w swoich badaniach lub działalności dydaktycznej podejmują problematykę komunikacji z pacjentem

SESJE WYKŁADOWE

1. Nauczanie komunikacji na kierunkach medycznych – doświadczenia i perspektywy
2. Komunikacja medyczna jako zagadnienie interdyscyplinarne: psychologia, język, kultura
3. Komunikacja medyczna jako przedmiot badań empirycznych

WARSZTATY

1. Przekazywanie niepomyślnych wiadomości w praktyce lekarskiej.
2. Radzenie sobie z własnym stresem w procesie komunikacji z pacjentem.
3. Sytuacje trudne w relacji z pacjentem – elementy skutecznej komunikacji.

<http://www.komunikacja.wmedycynie.wum.edu.pl/>

II Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Komunikacja – wyzwaniem współczesnej medycyny”, 5 listopada 2016 r., Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Celem konferencji jest, jak piszą organizatorzy, poszerzenie wiedzy na temat komunikowania się, jak również umożliwienie wymiany poglądów w zakresie szeroko pojmowanej komunikacji w medycynie oraz zależności między medycyną a innymi dziedzinami, jak: prawo, dziennikarstwo, psychologia, socjologia, etyka.

Organizatorami Konferencji są Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Hematologii, Onkologii i Transplantologii Dziecięcej oraz Studenckie Koło Naukowe przy Zakładzie Etyki i Filozofii Człowieka Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Dla uczestników przygotowano wykłady i warsztaty prowadzone przez autorytety zarówno z dziedziny komunikacji czy etyki, jak też przez lekarzy-praktyków. Dodatkowo, jedna z sesji poświęcona będzie wielokulturowości w medycynie, tematowi niezwykle interesującemu i aktualnemu w dzisiejszym świecie.

SESJE WYKŁADOWE

- I. Komunikacja w praktyce lekarza klinicysty
- II. Komunikacja w obliczu wielokulturowości
- III. Komunikacja - i co dalej?

IV. Gość specjalny - Anna Dymna - „Po prostu, popatrz mi w oczy, proszę!”

WARSZTATY

I. Komunikacja z pacjentem z dysfunkcją narządu słuchu

II. Rozmowa z chorym w obliczu śmierci - etapy adaptacji chorego do zbliżającej się śmierci, jak komunikować się z nim na poszczególnych etapach

III. Czy lekarz może pozwolić pacjentowi umrzeć? Trudne rozmowy o trudnych decyzjach

IV. Ocena własnych umiejętności komunikowania się z pacjentem jako element kształtowania profesjonalizmu

V. Jak mówić, żeby pacjenci nas słuchali-jak słuchać, żeby pacjenci do nas mówili?

VI. Podejmowanie trudnych decyzji pod koniec życia chorego. Wskazówki praktyczne

<http://www.komunikacja.umlub.pl>

5. Spotkanie sieci EACH Poland Network podczas V Jubileuszowego Kongresu Towarzystwa Medycyny Rodzinnej 30.09.2016 rok

W spotkaniu EACH Poland Network wzięło udział 14 osób. Magdalena Bujnowska-Fedak, Gospodyni naszego spotkania we Wrocławiu, uroczyste powitała wszystkich obecnych i podziękowała za przybycie. Przedstawiła informacje techniczne dotyczące konferencji i oddała głos prowadzącym spotkanie Magdalenie Horodeńskiej i Annie Ratajskiej.

Dyskutowaliśmy kwestie dotyczące:

- 1) Obecności stanu Sieci
 - spadku jej aktywności, co jest naturalnym procesem, obserwowanym także w Sieciach w innych krajach
 - konieczności konsekwentnego funkcjonowania, realizowania podjętych działań oraz angażowania członków w jej funkcjonowanie
- 2) Dostosowywania struktury Sieci do jej aktualnych potrzeb i możliwości. Nadal jesteśmy młodą Siecią, która ciągle „dojrzewa”.
 - Praca w zespołach powoływanych ad hoc np. w celu realizacji konkretnego zadania/ projektu w zamian za pracę w stałych grupach tj. Public Relations, Train the Trainers oraz Curriculum development – tak, jak to było dotychczas.
- 3) Dzielenia się wiedzą
- 4) Prowadzenia warsztatów

Magdalena Horodeńska przedstawiła informacje dotyczące decyzji podjętych podczas spotkania członków Steering Committee of EACH, które odbyło się w Heidelbergu. Informacje te dotyczyły min.:

- 1) Materiałów dostępnych na stronie EACH oraz zasad korzystania z tych materiałów dla członków i osób, które nie są członkami EACH
 - 2) Nieuprawnionego udostępniania materiałów osobom, które nie są członkami EACH
 - 3) Opłaty członkowskiej
 - wygenerowane pieniądze z opłat członkowskich, zostaną przeznaczone min. na realizację projektów zgłaszanych przez członków EACH z różnych krajów
- Magdalena Lewandowska z Centrum Komunikacji Klinicznej zwróciła uwagę na:
- 1) potrzebę dzielenia się informacjami na temat podejmowanych aktywności przez poszczególnych członków Sieci w celu zamieszczania ich na stronie CKK oraz Newsletterze
 - 2) potrzebę dzielenia się informacjami na temat podejmowanych aktywności w obszarze nauczania komunikacji i nadsyłanie tych informacji do CKK. Dzięki temu zrealizujemy to, o co prosiliśmy – zapewnimy przepływ informacji.

Ponadto, podjęte zostały następujące kwestie:

- nauczania komunikacji klinicznej w zespołach interdyscyplinarnych
- wykorzystania centrum symulacji medycznej jako miejsca do nauczania komunikacji klinicznej

Ustalenia:

- umówiliśmy się, że prześlemy do Magdy Lewandowskiej krótkie biogramy, zawierające informacje na temat posiadanych umiejętności, którymi możemy dzielić się z innymi (np. jak przygotować scenariusz warsztatu, jak przeprowadzić ocenę zamierzonych celów, jak przygotować protokół badawczy, w jaki sposób skonstruować kwestionariusz, jakiego rodzaju warsztaty możemy prowadzić) oraz zainteresowań w celu planowania współpracy w ramach grup projektowych/ zadaniowych
- utworzenie „banków potrzeb” np. casey, scenariusze
- Agnieszka Wójcik, zadeklarowała chęć zorganizowania kolejnego spotkania naszej Sieci w Warszawie. Spotkanie to wstępnie zaplanowano na jeden z dni 13-15 stycznia 2017 roku

Po spotkaniu członków Sieci EACH Network Poland odbył się warsztat „Lekarz rodzinny w sytuacji przekazywania informacji o niepomyślnym rozpoznaniu”.

Po spotkaniu we Wrocławiu dołączyły do nas 4 nowe osoby. Serdecznie Was witamy!

6. Informacje na temat kolejnego spotkania Sieci EACH Poland Network

Kolejne spotkanie naszej Sieci odbędzie się 14 i 15 stycznia 2017 roku w mieście dostępnym dla nas wszystkich – Warszawie. Dziękujemy serdecznie Agnieszce Wójcik za podjęcie się zorganizowania go! 😊

Z najserdeczniejszymi pozdrowieniami,

Anna Ratajska, CKK, Krajowy Reprezentant EACH, EACH Poland Network
Magdalena Lewandowska, CKK, EACH Polska oraz EACH Poland Network
Magdalena Bujnowska-Fedak, EACH Polska oraz EACH Poland Network
Magdalena Horodeńska, Zastępca Krajowego Reprezentanta EACH, EACH Poland Network
Agnieszka Wójcik, EACH Polska oraz EACH Poland Network
Magdalena Witt, EACH Polska oraz EACH Poland Network

